

กลวิธีทางภาษาที่ใช้สร้างความขบขันในการทำนายดวงชะตา ของเฟซบุ๊กแฟนเพจโหรารัตนโกสินทร์

LINGUISTIC STRATEGIES USED TO CREATE HUMOR IN FORTUNE TELLING OF THE RATTANAKOSIN ASTROLOGER FACEBOOK FAN PAGE

สุพรรณณี เรืองสงค์^{1*} และ พิชญาณี เชิงคิริ ไชยยะ¹

Supanee Ruangsong^{1*} and Pitchayanee Choengkeeree Chaiya¹

Received : 2 February 2024

Revised : 21 July 2024

Accepted : 3 August 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาเพื่อสร้างความขบขันที่ปรากฏในการทำนายดวงชะตา โดยการเก็บข้อมูลจากเฟซบุ๊กแฟนเพจโหรารัตนโกสินทร์ - The rattanakosin ที่เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์เฟซบุ๊กตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2566 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 116 ข้อความ ผลการศึกษาพบว่ากลวิธีทางภาษาที่ใช้สร้างความขบขันประกอบด้วยกลวิธีทางภาษาระดับคำและกลวิธีทางภาษาระดับข้อความ โดยที่กลวิธีทางภาษาระดับคำพบ 4 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำพ้อง การซ้ำคำ การใช้คำภาษาถิ่น และการใช้คำสัมผัส ส่วนกลวิธีทางภาษาระดับข้อความพบ 7 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำเสียดสี การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ การกล่าวเกินจริง การอ้างถึง การดัดแปลงสำนวน และการใช้เนื้อเพลงประกอบคำทำนาย ซึ่งกลวิธีดังกล่าวทำให้เนื้อความน่าสนใจ ชวนติดตาม และยังสะท้อนให้เห็นถึงถ้อยคำภาษาที่สื่อถึงความขบขัน เพื่อแฝงเจตนาประชดประชันและเสียดสี

คำสำคัญ: กลวิธีทางภาษา / ความขบขัน / การทำนายดวงชะตา

¹ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹ Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Walaya Alongkorn Rajabhat University under the royal patronage, Pathum Thani Province

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: Supanee.ruang@vru.ac.th

ABSTRACT

This research article aimed to study the linguistic strategies used to create humor in fortune telling. The data was collected through the rattanakosin astrologer facebook fan page which was posted through the online media facebook from January -June 2023. The total messages were 116. The findings revealed that the linguistic strategies used to create humor included word level linguistic strategies and text level linguistic strategies. At word level linguistic strategies were 4 linguistic strategies: synonym, repetition word, dialect word, and rhyme. On the other hand, at text level linguistic strategies were 7 linguistic strategies: sarcasm, connotation, metaphor, hyperbole, reference, idiom and the lyrics with the prophecies. These linguistic strategies made the content interesting and fascinating. Moreover, they reflected humor in an ironic and sarcastic way.

Keywords: Language strategies / Humor / Fortune telling

บทนำ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของคำว่า เชื่อ หมายถึง เห็นตามด้วย มั่นใจ และไว้ใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 390) หากบุคคลใดรู้สึกเชื่อถือ เห็นตาม คล้อยตามความเชื่อนั้นอาจมีอิทธิพลส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออก ความเชื่อเรื่องการทำนายดวงชะตาก็ถือเป็นความเชื่อหนึ่งที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ เหมือนการเก็บรวบรวมสถิติข้อสังเกตต่าง ๆ เป็นข้อมูลที่น่ามาใช้ในการทำนายว่า จะมีอะไรเกิดขึ้นในอนาคตเพราะความกระหายใคร่รู้เรื่องอนาคตที่ไม่มีใครสามารถล่วงรู้ได้จริงให้สามารถล่วงรู้ได้จากคำทำนาย ภาวะโลกปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งสภาพภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ จึงเป็นความท้าทายที่ทุกคนต้องเผชิญ เป็นความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อความเครียด การรับรู้คำพยากรณ์จึงเป็นเหมือนเข็มทิศช่วยวางแผนการดำเนินชีวิตให้ไปในทิศทางที่ได้รับผลกระทบจากเหตุสุดวิสัยสิ่งที่ควบคุมไม่ได้ให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้งานวิจัยของเรวดี สกุลอารียะ (2552: 54-87) กล่าวถึงเหตุผลของคนดูดวง และบทบาทของนักพยากรณ์ในการช่วยเหลือด้านจิตใจ ไว้ดังนี้ 1) ต้องการคำตอบจากคำพยากรณ์อย่างแท้จริง 2) ใช้แทนการไปพบนักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์ 3) เพื่อพิสูจน์ความแม่นยำ อยากรู้ อยากลองว่าคำทำนายแม่นยำจริงหรือไม่ มีคำอธิบายถึงสาเหตุที่ผู้คนเลือกเข้าหานักพยากรณ์ เพราะต้องการที่พึ่งทางใจเมื่อมีความทุกข์ ต้องการทราบอนาคตเพื่อลดความกังวล ต้องการเติมเต็มความมั่นใจในการตัดสินใจ ต้องการทราบแนวทางในการดำเนินชีวิต แนวทางของนักพยากรณ์มีหลายวิธี ได้แก่ 1) ใช้สถิติแก้ไขปัญหา 2) สร้างบุญกุศล 3) ให้แก้ตามดวงดาว 4) ให้เวลาปรับภาวะใจ 5) ใช้วาทิลปลดความกังวล 6) ปฏิบัติธรรมนำปัญญา 7) เน้นจุดดี เน้นจุดด้อย

กึ่งแก้ว อัดถากร และ ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ (2537: 667, 687) แบ่งประเภทของความเชื่อไว้ 7 ประเภท นั่นคือ ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดและการตาย ความเชื่อเกี่ยวกับการรักษาโรค ความเชื่อเกี่ยวกับการพยากรณ์ ความเชื่อเกี่ยวกับอาชีพ ความเชื่อเกี่ยวกับ

การสูญเสียและได้กลับคืน และความเชื่อเกี่ยวกับครวเรือน ในที่นี้ได้ระบุไว้ว่า ความเชื่อเกี่ยวกับการพยากรณ์จัดแบ่งได้ 4 หมวดด้วยกัน ได้แก่ หมวดนรลักษณ์ศาสตร์ หมวดหัตถศาสตร์ หมวดไสยศาสตร์ และหมวดโหราศาสตร์ ทั้งได้ตั้งข้อสังเกตว่า การทำนายดวงชะตาก็คือวิธีการแก้ปัญหาให้แก่คนในสังคมนั่นเอง ความเชื่อเกี่ยวกับการทำนายดวงชะตาจึงเป็นความเชื่อที่มีคุณค่าต่อสุขภาพจิตของคนในสังคมประการหนึ่ง

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ทำนายดวงชะตาหรือที่เรียกว่านักโหราศาสตร์เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อวิถีความเชื่อของคนในสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีวิธีการทำนายดวงชะตาหลากหลายศาสตร์ ทั้งการทำนายดวงชะตาจากลายเส้นบนฝ่ามือ ทำนายจากลักษณะใบหน้า ทำนายจากวันเดือนปีเกิด ทำนายจากไผ่ยิบซี่ ทำนายจากลักษณะดวงดาว และอื่น ๆ ซึ่งโหรรัตนโกสินทร์เป็นบุคคลหนึ่งที่ทำนายดวงชะตาจากลักษณะดวงดาว และเป็นผู้ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากการนำเสนอดวงชะตาผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจชื่อว่า โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin เนื่องจากถ้อยคำภาษาที่ถ่ายทอดคำทำนายมีลักษณะโดดเด่น น่าสนใจ และชวนให้เกิดอารมณ์ขัน ซึ่งถือเป็นลักษณะเด่นของโหรรัตนโกสินทร์ ดังเช่น

“ผู้ที่เกิดวันศุกร์ **ชีข้ากะหล่ำพลอย** บอกเลิกแบบห่วย ๆ ยิ่งสวยยิ่งข้า
ห้องไว้คนที่ใช้ไม่ต้องพยายาม.. ตรุษจีนนี้ ตำแหน่งที่เฝ้าแก่เนี่ยต้องมา **ไม่ได้**
แต่ะเอ๊ย ได้เฮียก็ยังดี!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 7 มกราคม 2566)

จะเห็นได้ว่ามีลักษณะภาษาที่สื่อถึงความขบขันด้วยการใช้อ้างถึงชื่อละคร “ชีข้ากะหล่ำพลอย” การซ้ำคำว่า “ได้” การเล่นเสียงสัมผัสสระ “เอ๊ย-เฮ๊ย” ทำให้เนื้อความน่าสนใจ และสร้างความขบขันให้แก่ผู้อ่าน จากการสร้างสรรค์ภาษาลักษณะเช่นนี้ถือเป็นความแตกต่างและแปลกใหม่จากการทำนายดวงชะตาแต่เดิม นอกจากนี้ลักษณะภาษาของโหรรัตนโกสินทร์ยังใช้ถ้อยคำที่ต้องอาศัยการตีความ และมีลักษณะสื่อเจตนาประชดประชัน เสียดสี เปรียบเปรยผ่านการใช้ถ้อยคำที่สื่อความขบขัน แม้ว่าคำทำนายอาจจะสื่อในทางจะมีเคราะห์ อาจประสบกับโชคร้ายมากกว่าโชคดี แต่กลวิธีการทำนายดวงชะตาที่เป็นลักษณะเฉพาะ ทำให้มีจำนวนผู้ติดตาม 86,000 คน ด้วยคำขวัญที่ว่า “ดวงไทยไว้ใจโหรรัตนโกสินทร์”

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษาเพื่อสร้างอารมณ์ขัน พบว่ามีผู้ศึกษาอยู่จำนวนหนึ่ง เช่น งานวิจัยเรื่อง “กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่ออารมณ์ขันในรายการ “ตามใจตุ๊ด” ของ ฐาปนี สีทาจันทร์ และคณะ (2564) งานวิจัยเรื่อง “กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสร้างความตลกขบขันในนิทานก้อมอีสานออนไลน์” ของเกษสุตา จันทะชาติ และจารุวรรณ ธรรมวัตร (2564) งานวิจัยเรื่อง “กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในนิทานก้อมพื้นบ้านอีสานช่องยูทูบ THAI TALE” ของธีรพงศ์ มีโชค (2564) นอกจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาภาษาในการทำนายดวงชะตา ซึ่งเป็นการศึกษาภาพรวมของภาษาในการทำนายดวงชะตา และยังมีงานวิจัยที่ศึกษาภาษาด้วยการนำแนวคิดทางภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ เช่น งานวิจัยเรื่อง “ภาษาหมอดูในสังคมปัจจุบัน” ของ กมลวรรณ จิตติเจริญรักษ์ (2550) งานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์

ในวาทกรรมการพยากรณ์ดวงชะตา: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์” ของชนกพร พัวพัฒนกุล (2556)

จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมาแม้ว่าจะมีงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการสร้างอารมณ์ขัน และการศึกษาภาษาในการทำนายดวงชะตาอยู่บ้าง แต่จากการศึกษายังไม่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการสร้างอารมณ์ขันในการทำนายดวงชะตา นอกจากนี้ สิ่งที่น่าสนใจศึกษาว่าการทำนายดวงชะตาควรมีลักษณะภาษาที่ตรงไปตรงมาและน่าเชื่อถือ แต่ลักษณะภาษาที่ปรากฏในโทรทัศน์โกสินทร์พบว่าเป็นถ้อยคำภาษาที่สื่อถึงอารมณ์ขันเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติทางภาษาที่ใช้สร้างความขบขันในการทำนายดวงชะตา เพื่อจะทำให้ทราบว่าลักษณะภาษาแบบใดที่ทำให้เกิดอารมณ์ขันปนการยั่วล้อผ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการทำนายดวงชะตา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติทางภาษาเพื่อสร้างความขบขันที่ปรากฏในการทำนายดวงชะตาของเฟซบุ๊กแฟนเพจโทรทัศน์โกสินทร์ - The rattanakosin

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวคิดทางด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ ทฤษฎีการสร้างอารมณ์ขัน รวมถึงศึกษาพฤติทางภาษาที่ใช้สร้างความขบขัน และการทำนายดวงชะตา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแฟนเพจโทรทัศน์โกสินทร์ - The rattanakosin ที่เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์เฟซบุ๊ก เนื่องจากมีลักษณะภาษาที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการปรากฏเนื้อหาที่สื่อถึงความขบขันผ่านการใช้ภาษา นอกจากนี้เฟซบุ๊กแฟนเพจดังกล่าวยังมียอดผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก และมีเว็บไซต์ที่มีชื่อเสียงได้นำข้อมูลจากเฟซบุ๊กแฟนเพจไปเผยแพร่บนเว็บไซต์ของตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น เว็บไซต์สนุกดอทคอม เว็บไซต์กระปุกดอทคอม เว็บไซต์ไลน์ทูเดย์

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2566 รวมเป็นระยะเวลา 6 เดือน มีจำนวนทั้งสิ้น 116 ข้อความ โดยเลือกเฉพาะการทำนายดวงชะตาเท่านั้น ผู้วิจัยจะไม่วิเคราะห์ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์และข้อความที่เผยแพร่มาจากเฟซบุ๊กแฟนเพจอื่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์พฤติทางภาษาในการสร้างความขบขัน โดยใช้หลักการทางภาษาและแนวคิดวจนปฏิบัติศาสตร์ประกอบการวิเคราะห์

การเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูล

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูล จากนั้นจึงสรุปและอภิปรายผลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้สร้างความซับซ้อนในการทำนายดวงชะตาในเฟซบุ๊กแฟนเพจ โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin พบทั้งกลวิธีทางภาษาระดับคำและกลวิธีทางภาษาระดับข้อความ กล่าวคือ กลวิธีทางภาษาระดับคำพบ 4 กลวิธี และกลวิธีทางภาษาระดับข้อความพบ 7 กลวิธี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลวิธีทางภาษาระดับคำ

กลวิธีทางภาษาด้านการใช้คำที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin แบ่งได้เป็น 4 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำพ้อง การซ้ำคำ การใช้คำภาษาถิ่น และการใช้คำสัมผัส ดังนี้

1.1 การใช้คำพ้อง

คำพ้อง หมายถึง คำที่มีรูปหรือเสียงเหมือนกัน แต่ความหมายต่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ คำพ้องรูป จะมีลักษณะรูปเขียนเหมือนกัน ออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายที่แตกต่างกัน และคำพ้องเสียง จะมีการออกเสียงของคำเหมือนกัน แต่รูปเขียนและความหมายแตกต่างกัน จากการศึกษาพบการใช้คำพ้องเสียงและคำพ้องรูปปรากฏในการทำนายดวงชะตา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“ลัคนาสีห์ กันย ฐน มังกร ...เป็นช่วงเวลาที่สับสนมาก สับสน”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนต้องการจะสื่อถึงลัคนาราศีที่ว่าในช่วงเวลานี้มีชีวิตที่ไม่สงบ โดยได้เลือกใช้คำพ้องรูปในการนำเสนอ คำว่า “สับสน” ในบริบทนี้เป็นคำสแลงมีความหมายว่า ติ โดนใจ ซึ่งมีการออกเสียงและมีรูปเขียนที่ตรงกับคำว่า “สับสน” หมายถึง ปะปนกันยุ่งไม่เป็นระเบียบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น.) ผู้เขียนตั้งใจที่จะสื่อความตรงข้ามกันเพื่อชวนให้เข้าใจความหมายผิด นำไปสู่การเกิดความซับซ้อน

ตัวอย่างที่ 2

“พฤษภ โลกนี้มันอยู่ยาก สนทนกันมากก็หลอกกันได้.. ถ้าเธอจะมาหลอก
ขอบอกว่าเราใส่พระ!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 27 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนต้องการจะสื่อถึงลัคนาราศีพฤษภที่มีแนวโน้มจะถูกผู้อื่นหลอกหลวง แต่ในบริบทนี้ผู้เขียนใช้คำพ้องรูปในการนำเสนอ คำว่า “หลอก” มีความหมายว่า ทำให้เข้าใจผิด สำคัญผิด นอกจากนี้ยังมีความหมายว่าทำให้ตกใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556)

ตัวอย่างที่ 3

“มีน ลุคไหนก็ไม่สดใสเท่าลูกไปหาเงิน.. ไม่ไหวบอกไหว เพราะเงินคือ
พระเจ้า คนเลยชอบเข้าวัดไปหาพระ..ได้เงินทองโชคลาภจากลูกหลานบริวารคน
อายุน้อยกว่า..”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 9 พฤษภาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนต้องการให้คำแนะนำแก่ลัคนาราศีมีนว่าต้องไปทำงานหาเงิน โดยเลือกใช้คำพ้องเสียง คำว่า ลุค ซึ่งเป็นคำทับศัพท์หมายถึงลักษณะ ส่วนคำว่าลูกหมายถึงเคลื่อนขึ้นจากที่นั่งหรือท่านอน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) เป็นการใช้คำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่รูปเขียนและความหมายแตกต่างกัน

1.2 การซ้ำคำ

การซ้ำคำ หมายถึง การใช้คำที่มีเสียง รูป ความหมาย เหมือนกันมาเรียงไว้ใกล้กัน ในข้อความ จากการศึกษาพบการใช้คำที่ปรากฏไปแล้วในประโยคแรก นำมากล่าวซ้ำอีกในประโยคที่ตามมา เพื่อเน้นความหมายของคำให้น้ำหนักมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4

“เมฆ ...ใกล้แล้ว ไม่ใช่ใกล้จะหมดความอดทนแล้ว แต่ใกล้จะพ้นเคราะห์แล้ว...”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 15 มกราคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนซ้ำคำว่า “ใกล้” เพื่อเน้นว่าลัคนาราศีเมฆเกือบจะผ่านพ้นเคราะห์กรรมในอีกไม่ช้า

ตัวอย่างที่ 5

“ผู้ที่เกิดวันจันทร์ ไม่ได้อยาก move on จากความรัก แต่อยาก move on จากความจน หรือว่าจริง ๆ แล้ว เราไม่เหมาะกับการถูกรัก แต่เราเหมาะกับการถูกหยา!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 23 มกราคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนซ้ำคำว่า “move on” ซึ่งในบริบทนี้หมายถึงการเคลื่อนออกไปจากสิ่งนั้น เพื่อเน้นย้ำความหมายถึงการกระทำที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นอกจากนี้ยังซ้ำคำที่เป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับเนื้อหา

ตัวอย่างที่ 6

“มิถุน โลกของเค้าคือแบงก์สีเทา แต่โลกของเราคือศรีธัญญา.. ความโลภทำให้คนเป็นบ้า อยากได้ชื่อเสียงเงินทอง หน้าตาทางสังคม คิดเยอะจนหัวจะปวด”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 26 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนซ้ำคำว่า “โลก” ซึ่งในบริบทนี้หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวของคนที่เกิดลัคนาราศีมิถุนและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวของผู้อื่น

1.3 การใช้คำภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น หมายถึง หมายถึง ภาษาย่อยของภาษาที่พูดกันตามท้องถิ่นต่าง ๆ มีลักษณะทางด้านเสียง คำ และประโยคที่สื่อความกันอย่างเข้าใจ จากการศึกษาพบการใช้ภาษาถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 7

“สิ่ง 14 กุมภาพันธ์อยากได้ก็ดอกก็บอกนะ หมายถึงดอกบัวไหว้พระนะ
อย่าคิดเยอะ.. โสัดไม่จริงห้ามทัก เพราะเรารักคนง่าย.. ถึงไม่ได้แต่ะอើย แคได้
เฮียมาเป็น my valentine ก็ม่วนหลายอยู่เด้อ!!”

(โหรรัตน์โกสินทร์ - The rattanakosin, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนนำคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานมาใช้ในการนำเสนอ
คำทำนาย นั่นคือคำว่า “ม่วนหลาย” หมายถึง สนุกมาก และคำว่า “เด้อ” เป็นคำลงท้าย หมายถึง
นะ

ตัวอย่างที่ 8

“เมฆ ถ้าม่งไม่ลงจะงมมาก.. อึดถึกทนยิ่งกว่าใคร เทพเจ้าแห่งความ
ตายยังคว้าไม่ลง.. ต้องยอมรับชะที่ว่าเป็นคนหน้าด้าน ด้านไหนก็รวย!! ไหว้
องค์พระพิฆเนศ ยังรวยได้มากกว่านี้ รวยแล้วรวยอีก รวยปะล้าปะเหลื่อ...”

(โหรรัตน์โกสินทร์ - The rattanakosin, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนนำคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเหนือมาใช้ในการนำเสนอคำ
ทำนาย นั่นคือคำว่า “ปะล้าปะเหลื่อ” หมายถึง มาก

1.4 การใช้คำสัมผัส

คำสัมผัส หมายถึง คำที่ออกเสียงคล้องจองอาจเป็นการสัมผัสพยัญชนะหรือสัมผัส
สระ ซึ่งจากการศึกษาพบการใช้คำที่ออกเสียงคล้องจอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 9

“ผู้ที่เกิดวันพุธ ที่ผ่านมาเสียทรงไปนิต หงุดหงิดไปหน่อย ตอนนี้อยู่
เร่งทำมาหากินแล้ว.. ไม่มีเฮอเหมือนชาดอะไรไป แต่ถ้าไม่มีเงินใช้ ชาดใจ
แน่นอน!!”

(โหรรัตน์โกสินทร์ - The rattanakosin, 7 มกราคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้คำสัมผัสสระ อย่างนิด-หงิด และ ไป-ไม่-ใช้-ใจ เพื่อให้
เกิดความคล้องจองของถ้อยคำและเกิดความน่าสนใจของเนื้อหาที่มีการออกเสียงคำคล้องจองกัน

ตัวอย่างที่ 10

“ตุลย์ เลิกหงุดหงิดกับคนรอบข้าง แล้วหันมาใส่ใจสุขภาพตัวเองบ้าง..
คนอื่น เหว S แต่เราเหวเคล็ด ปวดหลังไม่ไหว66”

(โหรรัตน์โกสินทร์ - The rattanakosin, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้คำสัมผัสคำว่าเสกับเคล็ด เพื่อให้เกิดความคล้องจอง
ของถ้อยคำ

ตัวอย่างที่ 11

“มังกร น่ารักไม่เท่าไร แต่หน้าใหญ่อะแนอน.. ถ้าหยุดเปย์
เมื่อไหร่ไม่ว่าไม่รัก แค่ออกหยุดพักไปหาเงิน.. จะได้ใกล้ชิดกับผู้หลักผู้ใหญ่
ได้เดินทางไกล ได้ไปต่างประเทศ”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 18 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้คำสัมผัสสระคำว่า ไร-ใหญ่ และคำว่า รัก-พัก
เพื่อทำให้อ่านความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. กลวิธีทางภาษาระดับข้อความ

กลวิธีทางภาษาด้านข้อความที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจโหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin แบ่งได้เป็น 7 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำเสียดสี การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ การกล่าวเกินจริง การอ้างถึง การดัดแปลงสำนวน และการใช้เนื้อเพลงประกอบคำทำนาย ดังนี้

2.1 การใช้ถ้อยคำเสียดสี

การใช้ถ้อยคำเสียดสี หมายถึง การใช้ภาษาในลักษณะกล่าวกระทบกระทั่งเปรียบเปรยเปรียบเปรย ประชดประชัน หรือเหน็บแนม ซึ่งเป็นลักษณะภาษาที่ไม่ได้สื่อความตรงไปตรงมา ต้องอาศัยการตีความ ซึ่งจากการศึกษาพบการใช้ถ้อยคำเชิงเสียดสี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 12

“มังกร ชอบงานบุญเป็นพิเศษ ชุตขาวจะได้ใส่บอย มูเตลูเข้าเส้น
เน้นไหว้พระไหว้เจ้า...”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 15 มกราคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้ถ้อยคำเสียดสีในลักษณะที่กล่าวถึงลัคนาราศีมังกร ว่าเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับความเชื่อ และมักปฏิบัติตามความเชื่อทุกวิถีทาง ดังปรากฏคำว่า “มูเตลู” ซึ่งเป็นคำที่สื่อความหมายถึงความเชื่อ โหราศาสตร์ การเสริมดวง การบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ

ตัวอย่างที่ 13

“มิน มงลงได้เป็นเทพีประจำแท่นพิธีบวงสรวง ได้กลืนรูปควั่นเทียน
เมื่อไหร่ ต้องไปในทันใด...”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 15 มกราคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้ถ้อยคำเสียดสีในลักษณะที่กล่าวถึงลัคนาราศีมิน ที่มีวิถีการดำเนินชีวิตเกี่ยวข้องกับความเชื่ออยู่เสมอ ดังปรากฏวลีที่ว่า เทพีประจำแท่นพิธีบวงสรวง สะท้อนให้เห็นถึงการเสียดสี เหน็บแนม ที่สื่อว่าลัคนาราศีมินมักจะมีชีวิตเกี่ยวข้องกับสิ่งลึกลับ สิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นอย่างมาก

ตัวอย่างที่ 14

“มีน บ่นว่าเงินไม่ค่อยมี กินใช้แต่ละที นึกว่าเศรษฐีไป.. ร้อนอะไร ไม่เท่าร้อนเงิน.. ฤกษ์ที่ดีที่สุดของปีนี้ คือ เลิกจน!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 27 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้ถ้อยคำเสียดสีในลักษณะที่กล่าวถึงลัคนาราศีมีน ที่มักจะพร่ำบ่นว่าตนเองมีเงินไม่พอใช้ แต่ก็ใช้จ่ายเป็นจำนวนมากเสมือนมีฐานะร่ำรวยเป็นเศรษฐี

2.2 การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน

การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน (Verbal irony) เป็นถ้อยคำที่มีความหมายตรงข้ามกับความหมายตามรูปภาษา และเป็นวัจนกรรมต่าง ๆ ที่ละเมิดเงื่อนไขความจริงใจ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 117) ซึ่งจากการศึกษาพบการถ้อยคำนัยผกผันในการทำนายดวงชะตา เพื่อสื่อเจตนาประชดประชัน และสร้างอารมณ์ขัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 15

“ตุลย์ 14 กุมภาพันธ์แล้วไง เราคนไทยรู้จักแต่มาบูชา.. ต้องทำบุญแบบไหน ถึงจะได้ใจเธอ.. จริง ๆ แล้วเป็นคนรักใคร่ยาก แต่ถ้าใครรวยมากก็พร้อมรักทันที!! ฤกษ์ลาบไม่ต้องการ แค่ออยู่ด้วยกันนาน ๆ ก็พอ..”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนไม่ได้สื่อความหมายตรงตามถ้อยคำที่ว่า “ตุลย์ 14 กุมภาพันธ์แล้วไง เราคนไทยรู้จักแต่มาบูชา” เนื่องจากคนไทยไม่ได้รู้จักเพียงวันมาฆบูชาตามที่ปรากฏในข้อความ แต่ต้องอาศัยการตีความจากบริบท จึงสามารถตีความได้ว่าวันที่ 14 กุมภาพันธ์เป็นวันแห่งความรัก ซึ่งลัคนาราศีตุลย์ไม่ต้องการที่จะให้ความสำคัญกับวันดังกล่าว ฉะนั้นจึงกล่าวอย่างมีเจตนาเพื่อประชดประชันว่าลัคนาราศีตุลย์ไม่สนใจเกี่ยวกับวันแห่งความรัก

ตัวอย่างที่ 16

“พิจิก (ดาวมฤตยู ภพปัตนิ) คนมีคู่ดูแลกันให้ดี โดยเฉพาะสุขภาพ.. คนโสด โปรดโหลตน้ำมันพรายให้เต็มถัง ระวังวิวาทต้องลั่นแล้ว คนเหงาจะพบคู่เวรคู่กรรม สายฝอคือนิพพาน ยิ่งมอยิ่งหล่ออยากห่อกลับบ้าน อยากได้จัดไป..”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 7 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนไม่ได้สื่อความหมายตรงตามถ้อยคำที่ว่า “คนโสด โปรดโหลตน้ำมันพรายให้เต็มถัง” แต่เป็นการสื่อว่าให้คนโสดเตรียมความพร้อม เพราะคนที่ถูกใจจะเข้ามาในชีวิต ซึ่งเป็นการกล่าวที่มีเจตนาเพื่อให้เกิดความขบขัน

ตัวอย่างที่ 17

“เมษ ตอนที่โจรปิดเมืองปล้น ใครร่ำรวยได้หนีจากโจร.. รอบ 1 ปี
ต่อจากนี้ ยินดีด้วย คุณผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ.. อยากมีเงิน อยากมีหน้ามีตา
อยากไปเที่ยวต่างประเทศ ฝึกพูด “ทั้งร้านเท่าไร” ต่อไปได้เลย”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 29 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนไม่ได้สื่อความหมายตรงตามถ้อยคำที่ว่า “ฝึกพูด
“ทั้งร้านเท่าไร” ต่อไปได้เลย” แต่เป็นการสื่อว่าจะมีเงินทองมากมายเข้ามา ซึ่งเป็นการกล่าวที่มี
เจตนาเพื่อให้เกิดความขบขัน

ตัวอย่างที่ 18

“6 ลัคนา ที่ได้รับบัตรเชิฐสวรรค์ คือ ลัคนาเมษ มิถุน สิงห์ ตุลย์ ธนู
และ กุมภ์ ผู้ที่กำลังอดอดคับข้องใจ สู้ชีวิตแต่ชีวิตสู้กลับหนักมาก เลือก
แล้วแต่ไม่ได้ อยากให้เทวดาช่วยเหลือ อยากมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองดวงชะตา
อย่าพลาด “ทำบุญไหว้พระ” แล้วกระซิบขอเทวดาตามเวลาฤกษ์ยามยามดี..”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 30 พฤษภาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนไม่ได้สื่อความหมายตรงตามถ้อยคำที่ว่า “6 ลัคนา
ที่ได้รับบัตรเชิฐสวรรค์” เพราะการได้รับบัตรเชิฐ มักจะเป็นการได้รับโอกาสที่ดี ได้รับเกียรติให้เข้า
ร่วมงาน แต่ในคำทำนายดวงชะตานี้ หมายถึง จะได้รับความโชคร้าย ซึ่งเป็นการกล่าวที่มีเจตนาเพื่อ
ประชดประชัน

2.3 การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ

การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ หมายถึง การเปรียบเทียบลักษณะของสิ่งหนึ่ง
เหมือนกันอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อทำให้เนื้อความกระชับ และเกิดจินตภาพจากการอ่าน ซึ่งจากการศึกษา
พบการใช้ถ้อยคำที่เชิงความเปรียบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 19

“ลัคนาเมษ ตุลย์ กุมภ์ มิถุน 7 ปีที่ผ่านมา..ถูกเทพเจ้าแห่งความตาย
มาทำให้ละลายโดนสาปให้ตายแล้วตายอีก.. ชีวิตเหมือนตกนรกเหวลึกที่
หาทางขึ้นไม่ได้.. เช็ดขยาดกับ “ความทุกข์” หรือยัง..”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้ถ้อยคำในลักษณะเปรียบเทียบกับปรากฏข้อความที่ว่า
“ชีวิตเหมือนตกนรกเหวลึกที่หาทางขึ้นไม่ได้” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระหว่างชีวิตที่ไม่สมหวังกับนรก
เพื่อสื่อความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 20

“เมฆ (ดามมฤตยู ภพกตุมพะ) อายุน้อยนิด แต่บทเรียนชีวิตหนากว่า
พระไตรปิฎก.. หมดเคราะห์หมดโคกแล้ว จัดว่าเป็นคนดวงดี (ดีที่ยังไม่ตาย)
ให้ค่อยเป็นค่อยไป แผลเป็นยังไม่หาย อย่าเพิ่งดีด้า เกรงใจเทวดาบ้าง!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 7 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้ถ้อยคำในลักษณะเปรียบเทียบระหว่างบทเรียนจำนวนมากที่ได้รับจากการดำเนินชีวิตกับคัมภีร์พระไตรปิฎกที่มีลักษณะเป็นเล่มหนาเพราะรวบรวมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าครบทั้ง 3 หมวด ได้แก่ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก ทำให้เห็นภาพมากยิ่งขึ้น และทำให้เห็นภาพอย่างชัดเจนว่าบทเรียนของชีวิตที่ผ่านมาจำนวนมากเพียงใด

ตัวอย่างที่ 21

“สุดยอดพระคาถา!! เสริมดวงชะตา เดินทางปลอดภัยไร้อุบัติเหตุ
อาจารย์ขอให้ลูกศิษย์ทุกท่าน เดินทางกลับบ้านไปพบกับความรักความอบอุ่น
ของครอบครัวด้วยความปลอดภัย..อากาศแปรปรวน ร้อนจัดสลับฝนฟ้า
คะนอง อีก 2 วัน จะเกิดฟ้าร้องฟ้าผ่า ดูแลตัวเองดี ๆ รุ่งนี้ ะไหล่หายาก!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 12 เมษายน 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้ถ้อยคำในลักษณะเปรียบเทียบสภาพร่างกายของคนชราว่าเหมือนอะไหล่ยนต์ที่ผลิตมายาวนานจนหาอะไหล่เปลี่ยนยาก

ตัวอย่างที่ 22

“ผู้ที่เกิดวันศุกร์ “คิดดี ทำดี พูดดี” ให้มาก โดยเฉพาะ “ปาก” ไม่
ชอบใจใคร จะไปเที่ยววิจารณ์กตจิเก้ตามอำเภอใจไม่ได้ จะทำตัวเป็นคน
“ปีไก่” ต้องรู้ไว้ว่า ปีไก่เป็นปีขง เดี่ยวจะเดือดร้อน”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 23 เมษายน 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนใช้ถ้อยคำในลักษณะเชิงเปรียบเทียบระหว่าง พฤติกรรมของมนุษย์ที่มักจะวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นเหมือนกับกริยาทำทางการเมืองการหาอาหารของไก่

2.4 การกล่าวเกินจริง

การกล่าวเกินจริง หมายถึง การกล่าวถ้อยคำที่ไม่สามารถเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้นจริงได้ แต่เป็นการกล่าวเพื่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกในความหมายของถ้อยคำให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการศึกษาพบการกล่าวถ้อยคำเกินจริง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 23

“ผู้ที่เกิดวันพุธ (กลางคืน) สิ่งศักดิ์สิทธิ์เรียกหา ไปเข้าเฝ้าเทวดา สักหน่อยมัย ทุกวันนี้คนก็เข้าใจว่ามีองค์ทรงพระขลังอยู่แล้ว อีกนิตจะเป็นไรไป รวยเมื่อไหร่อย่าอิจฉากัน!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 12 กุมภาพันธ์ 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนกล่าวเกินความเป็นจริง โดยแนะนำให้ผู้ที่เกิดวันพุธไปเข้าเฝ้าเทวดา ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จริง

ตัวอย่างที่ 24

“ศุภร์เดิม ราศีเมษ (ประ, อุจจาภิมุข) พูดถึงความรักแล้วดีดแรงยิ่งกว่ากินกระตังแดงสับขวิด สบตาคนหน้าตาดีครั้งใด หัวใจดับไตไส้พุงก็พากันสั่นหวั่นไหว เพื่อนฝูงถึงกับสายหน้าระอาใจในความคลั่งรัก.. สมองสับสน วุ่นวาย หวาดระแวงบ่อย ทะเยอทะยานเรื่องการเงิน หาเงินเก่ง..”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 15 กุมภาพันธ์ 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนกล่าวเกินความเป็นจริง เนื่องจากดับไตไส้พุงก็พากันสั่นหวั่นไหวได้เมื่อมีคนกล่าวถึงความรัก เป็นลักษณะที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จริง การกล่าวเกินความจริงเช่นนี้ทำให้เนื้อหาเกิดความน่าสนใจและสร้างความขบขันให้กับผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 25

“มิถุน โขคดีมีโอกาสรับทรัพย์ แต่จะเป็นทุกขลาภ หืดขึ้นคอ บุญหล่นทับเท้าบวม อยากได้คนมาช่วยพุงมัย!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 9 พฤษภาคม 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนกล่าวเกินความเป็นจริง เนื่องจากบุญไม่สามารถที่จะทับเท้าจนบวมได้ แต่เป็นการสื่อความว่าจะมีโชควาสนาเข้ามาเป็นอย่างมา

2.5 การอ้างอิง

การอ้างอิง หมายถึง การนำตัวละครในละคร ภาพยนตร์ หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมมากล่าวประกอบเนื้อความ ซึ่งจากการศึกษาพบการอ้างอิงถึงลักษณะดังกล่าวประกอบการทำงานดวงชะตา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 26

“พฤษภ (ดาวมฤตยูทับลัคนา) หากคุณมีดาวประจำตัว เป็นดาวมฤตยู (๐) ถือเป็นดวงมหาเฮง ได้ขุมทรัพย์จากเจ้าคุณปู่ ปรารภนาสิ่งใดและได้เริ่มเตรียมการไว้แล้ว “โลกทั้งใบให้เธอคนเดียว” ร้อยล้านพันล้านไม่ใช่เรื่องไกลเกินฝัน..”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 7 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้อ้างถึงชื่อภาพยนตร์เรื่อง “โลกทั้งใบให้เธอคนเดียว” เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท เนื่องจากคำทำนายได้กล่าวว่าสิ่งที่ปรารถนาและทรัพย์สินสมบัติจะตกเป็นของลัคนาราศีพฤษภแต่เพียงผู้เดียว

ตัวอย่างที่ 27

“พิจิก นางเอก “คมพยาบาท” ความอิจฉาริษยา ความคั่งแค้นในใจ
ทำให้คนดีกลายเป็นผีบ้า ทำไมจิตใจถึงได้สับสนวุ่นวายขนาดนี้”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 26 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้อ้างถึงนางเอกจากละครเรื่อง “คมพยาบาท” ที่มีลักษณะสวยหวาน หัวอ่อน แต่อาจทำให้ลัคนาราศีพิจิกเปลี่ยนแปลงบุคลิกได้จากสิ่งที่มากระทบอารมณ์

ตัวอย่างที่ 28

“กันย์ เป็นคนสู้ชีวิตมาก หนี้ก็ต้องใช้ เงินก็ต้องออม หมอนทอง
ก็ต้องกิน.. โหดกว่าแอมไฮยาไนต์ โหดกว่าแดดเมืองไทย ก็รายจ่ายแต่ละ
เดือนนี้แหละ!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 3 พฤษภาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้อ้างถึงคดีของผู้ต้องหาชื่อ แอม ซึ่งเป็นคดีที่ได้รับความสนใจอย่างมาก เพราะแอมได้วางยาผู้คนมากมายด้วยการใช้สารไฮยาไนต์ สื่อมวลชนจึงตั้งฉายาให้ว่า “แอมไฮยาไนต์” คำทำนายนี้เป็นการนำเหตุการณ์ในข่าวมาประกอบคำทำนาย

2.6 การดัดแปลงสำนวน

การดัดแปลงสำนวน หมายถึง การนำสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย รวมถึงสำนวนภาษาที่ใช้ในภาษาไทยมาดัดแปลงเป็นสำนวนใหม่ จากการศึกษาพบการดัดแปลงสำนวนไทยเพื่อสร้างความขบขันให้กับเนื้อความ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 29

“ผู้ที่เกิดวันพฤหัสบดี ...กุหลาบยอมมีหนาม หญิงงามยอมมีพุง อะไรไม่
ดีก็ช่างมันเถอะนะ แค่มั้หมูกระทะเราก็มั้ชีวิตต่อไปได้!!”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 23 มกราคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้นำสำนวนภาษามาดัดแปลงจากเดิมคือ “กุหลาบงามยอมมีหนามแหลม” เป็นคำเปรียบเปรยที่ใช้กับสิ่งที่สวยงาม แต่มีอันตราย นำมาดัดแปลงเป็น “กุหลาบยอมมีหนาม หญิงงามยอมมีพุง”

ตัวอย่างที่ 30

“กรกฎ สวรรค์อยู่ในอก นรอยู่ในออฟฟิศ การงานเปลี่ยนแปลง
ตลอดเวลา หัวจะปวด.. ปากบอกไม่เป็นไร แต่ในใจก็ไม่ค่อยไหวแล้วนะ”

(โหรรัตน์โกสินทร์ - The rattanakosin, 27 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้นำสำนวนไทยที่ว่า “สวรรค์อยู่ในอก นรอยู่ในใจ” มีความหมายว่าความสุขที่เกิดจากการทำความดี หรือความทุกข์ที่เกิดจากการทำความชั่ว ย่อมอยู่ในใจของผู้ทำเอง โดยนำสำนวนดังกล่าวมาดัดแปลงเป็น “สวรรค์อยู่ในอก นรอยู่ในออฟฟิศ”

2.7 การใช้เนื้อเพลงประกอบคำทำนาย

การใช้เนื้อเพลงประกอบคำทำนาย หมายถึง การใช้เนื้อเพลงมาใช้ในการทำนายดวงชะตา ซึ่งจากการศึกษาพบการใช้เนื้อเพลงในเนื้อความ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน และทำให้นื้อหามีสีสันมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 31

“ผู้ที่เกิดวันอาทิตย์ โดนหยั่งมีรูแล้วเมื่อไรรูจะมีใจ ความโรแมนติก
ไม่รู้หายไปไหน ถึงจะไม่มีใครเข้าใจ โปรดจงรู้ไว้ว่าคุณยังมี “งาน”...”

(โหรรัตน์โกสินทร์ - The rattanakosin, 23 มกราคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้นำส่วนหนึ่งของเนื้อเพลง Stand by หล่อ ของวง New Country มาประกอบคำทำนายที่ว่า “โดนหยั่งมีรูแล้วเมื่อไรรูจะมีใจ” เพื่อให้เนื้อความชัดเจนและมีสีสันมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 32

“สิงห์ วังหารักมาอ่อนใจ ถึงเวลาได้พบคนที่ใช่สายเปย์สักที..
“อยู่ต่อเลยได้มัย” ชอบก็เปิดใจไว้แล้วไปต่อ.. ถ้าไม่ชอบก็ปิดไฟ แล้วไป
ท่องเที่ยว ไปรู้จัก ไปปฏิบัติธรรม”

(โหรรัตน์โกสินทร์ - The rattanakosin, 29 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้นำส่วนหนึ่งของเนื้อเพลงอยู่ต่อเลยได้ไหม ของสิงโต นำโชค มาประกอบคำทำนายที่ว่า “อยู่ต่อเลยได้มัย” เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับเนื้อหา

ตัวอย่างที่ 33

“กันย์ Down Trend Graph แนวโน้มขาตกลงลงชีวิต เธอมาทำให้
ละลาย โดนสาปให้ตายแล้วตายอีก.. ญาติพี่น้องครอบครัวและคู่ครอง
สลับกันมีปัญหาและเจ็บป่วย อนุญาตให้ถอนหายใจยาว ๆ”

(โหรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin, 29 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้นำส่วนหนึ่งของเนื้อเพลงโตะริม ของนนท์ ธนนท์ มาประกอบคำทำนายที่ว่า “เธอมาทำให้ละลาย โดนสาปให้ตายแล้วตายอีก” ทำให้เนื้อความชัดเจนยิ่งขึ้นและสร้างความขบขันให้กับเนื้อความ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีทางภาษาที่ใช้สร้างความขบขันในการทำนายดวงชะตาของเฟซบุ๊กแฟนเพจโหรรัตนโกสินทร์-The rattanakosin แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านการใช้ภาษาที่สร้างความขบขันให้ผู้อ่านด้วยการใช้ทฤษฎีทางภาษาทั้งระดับคำ 4 ทฤษฎี อันได้แก่ การใช้คำพ้อง การซ้ำคำ การใช้คำภาษาถิ่น การใช้คำสัมผัส และทฤษฎีทางภาษาระดับข้อความ 7 ทฤษฎี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำเสียดสี การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ การกล่าวเกินจริง การอ้างถึง การตัดแปลงสำนวน และการใช้เนื้อเพลงประกอบคำทำนาย ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของฐาปนี สีหาจันทร์ และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาทฤษฎีการใช้ภาษาเพื่อสื่ออารมณ์ขันในรายการ “ตามใจตุ๊ด” เนื่องจากพบทฤษฎีการสร้าง ความขบขันด้วยการใช้ทฤษฎีการใช้คำพ้อง และทฤษฎีการใช้ถ้อยคำนัยผกผันเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรพงศ์ มีโชค (2564) ที่ได้ศึกษาทฤษฎีการสร้างอารมณ์ขันในนิทานก้อมพื้นบ้านอีสานช่องยูทูป THAI TALE พบทฤษฎีทางภาษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้คือ พบทฤษฎีการใช้คำพ้อง ทฤษฎีการใช้การกล่าวเกินจริง ทั้งนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ ฐิติเจริญรักษ์ (2550) ที่ศึกษาภาษาหมอดูในสังคมปัจจุบัน

ทั้งนี้ หากพิจารณาผลการวิจัยกับงานวิจัยของกมลวรรณ ฐิติเจริญรักษ์ (2550) ที่ศึกษาภาษาหมอดูในสังคมปัจจุบัน พบว่ามีลักษณะทางภาษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ งานวิจัยของกมลวรรณ พบว่าภาษาหมอดูที่เปิดบริการแบบตั้งโต๊ะ ปรากฏการใช้ภาษาในการทำนายดวงชะตา ได้แก่ การใช้สำนวนภาษา การใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาพูด ประกอบด้วยการใช้คำที่เปลี่ยนเสียงจากเดิม คำไม่สุภาพ คำสแลง คำย่อ คำอุทาน อีกทั้งยังปรากฏการใช้สรพนาม ส่วนการทำนายดวงชะตาของเฟซบุ๊กแฟนเพจโหรรัตนโกสินทร์มีลักษณะภาษาที่มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดความขบขันเป็นส่วนใหญ่

ทฤษฎีในการสร้างความขบขันผ่านการเลือกสรรถ้อยคำภาษาสะท้อนให้เห็นเจตนาของผู้เขียนที่ได้นำเสนอภาษาที่ใช้ในการทำนายดวงชะตาในลักษณะที่มักจะต้องการเป็นส่วนหนึ่ง เนื่องจากมีเจตนาที่จะสร้างความขบขันด้วยการเสียดสี ประชดประชัน ยั่วล้อ และยังสร้างสีสันให้กับเนื้อหาเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ รวมทั้งทำให้เกิดอารมณ์ในการอ่าน ทั้งนี้จากผลสำรวจของบริษัท Lucky Heng Heng ได้นำเสนอผลสำรวจพฤติกรรมของคนไทย พบว่า คนไทยประมาณ 52.5 ล้านคน หรือ 75% เชื่อเรื่องการทำนายดวงชะตา แบ่งสัดส่วนตามช่วงชั้นอายุหรือรุ่นได้ดังนี้ กลุ่ม Gen Y ผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2523-2540 เชื่อเรื่องการทำนายดวงชะตาเป็นอันดับ 1 คิดเป็น 43.4% Gen Z ผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2541-2565 เชื่อเรื่องการทำนายดวงชะตาเป็นอันดับ 2 คิดเป็น 21.6% Gen X ผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2508-2522 เชื่อเรื่องการทำนายดวงชะตาเป็นอันดับ 3 คิดเป็น 17.4% กลุ่ม Baby Boomer ผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2489-2507 เชื่อเรื่องการทำนายดวงชะตาเป็นอันดับ 4 คิดเป็น 6.7% (ไทยรัฐออนไลน์, 2565) จากผลการสำรวจดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่ให้ความสนใจ

การทำนายดวงชะตามากที่สุด เป็นผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2523-2540 หรือกลุ่ม Gen Y ซึ่งเป็นผู้เติบโตขึ้นพร้อมกับความเจริญของเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ใช้ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียเป็นหลัก ซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก ทำให้ถ้อยคำภาษาที่ใช้จะต้องเหมาะสมกับสมัยนิยมและกลุ่มเป้าหมายด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่าเนื้อหาที่มีเจตนาบริภาษ มักจะใช้ถ้อยคำภาษาที่ไม่ได้กล่าวอย่างตรงไปตรงมา เนื่องจากยังคงรักษาหน้าของผู้ที่กล่าวถึงดังแนวคิดความสุภาพของ Brown and Levinson, 1987 อ้างถึงใน ปันนดา เลอเลิศยุติธรรม, 2549: 13) ที่ได้กล่าวว่าความสุภาพในการใช้ภาษาเป็นกลวิธีการเลือกใช้ภาษาที่มีเจตนาในการรักษาหน้าของคู่สนทนาเป็นสำคัญ พยายามที่จะไม่ละเมิดหรือคุกคามหน้าของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมของสังคมไทยที่ยังคงให้ความสำคัญกับการเลี่ยงการคุกคามหน้าด้วยการกล่าวถ้อยคำที่มีลักษณะอ่อนค้อมและต้องตีความ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าเนื้อความเกี่ยวกับการทำนายดวงชะตาในอดีตมักใช้ถ้อยคำภาษาที่ตรงไปตรงมา แต่ปัจจุบันมีผู้ทำนายดวงชะตาบางคนที่ใช้ภาษาที่มีลักษณะแตกต่างกับที่ใช้ในสมัยก่อน โดยจะใช้ถ้อยคำภาษาที่สร้างความขบขันในการทำนายดวงชะตา เพื่อสร้างความน่าสนใจและเชิญชวนให้ติดตาม อันเป็นกลวิธีทางภาษาที่เหมาะสมกับสมัยนิยม ทั้งนี้ กลวิธีทางภาษาในลักษณะเช่นนี้ผู้ทำนายดวงชะตาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำนายดวงชะตา ก็จะทำให้เนื้อหาดึงดูดความสนใจให้ชวนติดตามได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่น่าสนใจศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการสร้างความขบขันจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ได้อีก เช่น การแสดงความคิดเห็นในเฟซบุ๊กแฟนเพจเฟซบุ๊กโทรทัศน์โกสินทร์-The rattanakosin เนื้อเพลงที่ปรากฏในประเภทเพลงไทยลูกทุ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ฐิติเจริญรักษ์. (2550). ภาษาหมอดูในสังคมปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- กิ่งแก้ว อุตถาการ และธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์. (2537). หน่วยที่ 9 ความเชื่อ. ในเอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาไทย 8 (คติชนวิทยาสำหรับครู) หน่วยที่ 8-15. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกษสุดา จันทะชาติ และจารุวรรณ ธรรมวัตร. (2564). กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสร้างความตลกขบขัน ในนิทานก้อมอีสานออนไลน์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 40(4): 19-31.

- ชนกพร พัวพัฒนกุล. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมการพยากรณ์ดวงชะตา: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐาปนี สีทาจันทร์, นันทน คมะสุวรรณ, จุฬาลักษณ์ ลาพานิชย์, วิภาดา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต และ วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ. (2564). กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่ออารมณ์ขันในรายการ “ตามใจตุ๊ด”. **วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. 21(2): 274-298.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). **วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2565). **ไลฟ์สไตล์: เปิดพฤติกรรมคนไทย “สายมู” กว่า 75% เชื่อเรื่องดวง กลุ่ม Gen Y มาแรงเป็นอันดับ 1**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/2481670>. (2566, 25 สิงหาคม).
- ธีรพงศ์ มีโชค. (2564). กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในนิทานก้อมพื้นบ้านอีสานช่องยูทูป THAI TALE. **วารสารอักษราพิบูล**. 2(1): 78-96.
- ปณิดา เลอเลิศยุติธรรม. (2549). **การศึกษาความสุภาพในการขอร้องและการปฏิเสธในการติดต่อธุรกิจทางจดหมายในภาษาไทยตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- เรวดี สุกุลอารียะ. (2552). **การพยากรณ์โชคชะตาและกระบวนการช่วยเหลือด้านจิตใจ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรรัตนโกสินทร์ - The rattanakosin. (2566). [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <https://web.facebook.com/Therattanakosin>. (2566, 1 กรกฎาคม).